

משואה לתקומה

מי שחלם / מלים: דידי מנוסי, לחן: יוחנן זראי

מי שחלם והתגשם לו החלום
מי שלחם עד ששמע קול מנצחים
מי שעבר את כל הלילה, וראה אור יום
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים.

מי שהבטיח וזכה גם לקים
מי שהצליח לחזר מן הדרך
מי שכאב, אבל הבין שהכאב אלם
הוא לא יניח שנשכח את ההולכים.

והקרים עוד יבערו באש זריחות
ובין ערבים תנשב עוד רוח זם
אלף פרחים עוד יפרחו בין ובתוך שוחות
הם שיעידו, כי זכרנו את כלם.

מי שחלם לו, ונשאר לו החלום
מי שלחם לו, לא ישכח על מה לחם
מי שנשאר ער כל הלילה עוד יראה אור יום
מי שהלך הוא לא ישוב עוד לעולם.

מי שהבטיח לא הניח את חרבו
מי שקראו לו הוא צעד בראש כלם
מי שאהב לו, עוד צפויות לו אהבות רבות
מי שהלך הוא לא יאהב עוד לעולם.

והקרים עוד בוערים באש זריחות
ובין ערבים עוד נושבת רוח זם
אלף פרחים עוד משמחים כל לב בשלל פריחות
מי שהלך שוב לא יראה זאת לעולם.

משימות

1. בשיר מתוארים אנשים במצבים שונים. מי הם, ומה מצבם?
2. תארו איזו תחושה עולה בכם מקריאת השיר.
3. בשיר מתוארות פעולות שקרו בעבר, בהווה ובעתיד.
 - א. מיינו את התופעות לפי הזמנים.
 - ב. מצאו מאפיין מיוחד לכל תופעה.
4. תארו את התפקיד או את האחריות של אלה הנשארים למען אלה שהקריבו את נפשם למולדת.
5. א. כשנאמר: "ההולכים", למי מתכוונים?
 - ב. למה הכוונה בביטוי **הכאב אילם**?
6. מדוע כה חשוב לזכור את הנופלים?
7. באירועים שונים שנוהגים להשתמש במשפט **במותם ציוו לנו את החיים**. הסבירו את המשפט, והיעזרו בשיר כדי לנמק את דבריכם.
8. העתיקו מהשיר זוגות של מילים מנוגדות.

שירת התקווה

מילות השיר "התקווה" נכתבו על-ידי נפתלי הרץ אימבר, ככל הנראה, בשנת 1876. במקור הם הכילו תשעה בתים. השיר הושר בסיום הקונגרסים הציוניים החל משנת 1907, ונקבע כהמנון התנועה הציונית בשנת 1933. עם הקמת המדינה הפך השיר להמנון הלאומי של מדינת ישראל. במשך השנים חלו שינויים בנוסח השיר. הנוסח שכאן הוא נוסח ההמנון המושר היום.

התקווה (מילים: נפתלי הרץ אימבר)

כָּל עוֹד בְּלֵבב פְּנִימָה
נִפְּשׁ יְהוּדֵי הַלְמִיָּה,
וּלְפִאֲתֵי מְזֶרַח קִדְמָה,
עֵין לְצִיּוֹן צוֹפִיָּה,

עוֹד לֹא אֶבְדָּה תְּקוּתָנוּ,
הַתְּקוּהָ בֵּת שְׁנוֹת אֲלֵפִים,
לְהִיּוֹת עִם חֲפְשֵׁי בְּאֶרֶצְנוּ.
אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

משימות

1. מצאו בשיר את המילים שהפירושים שלהם כתובים לפניכם. לכיוון, מסתכלת, מזרח, לב, מתגעגעת, כינוי לארץ ישראל
2. **המנון** הוא שיר רשמי של מדינה או של קבוצה.
 - א. אילו ערכים ואמונות באים בו לידי ביטוי בהמנון של ישראל?
 - ב. מהו מסמלת שירת "התקווה" בשבילכם?
3. ספרו על מעמד מרגש במיוחד שנחתם או צפיתם בו, והושמע בו המנון "התקווה".
4. קראו במקור מידע וגלו איזה בית (חוץ מהפזמון) שרד מתשעת הבתים של השיר?
5. כיצד אפשר ללמוד מן השיר, שהוא נכתב לפני קום המדינה?
6. מהי התקווה לפי ההמנון? העתיקו את השורה המבטאת את התקווה, והסבירו אותה במילים שלכם.
7. ההמנון של מדינת ישראל – "התקווה" – לא נכתב כהמנון ולא נתחבר בהזמנת התנועה הציונית או אחד ממנהיגיה. במשך יותר ממאה שנים הוצע להחליף את השיר ולבחור בהמנון אחר. הנימוק לכך היה כי מדינה יהודית כבר קמה, ואנו כבר "עם חופשי בארצנו". יש התוהים לגבי התאמת ההמנון לתקופתנו.
כתבו פסקת טיעון, והביעו בה את דעתכם על כך.